

KIZ

EZGİ AKSOY

GİBİ

© KARAKARGA YAYINLARI 111

Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

KIZ GİBİ **Ezgi Aksoy**

Genel Yayın Yönetmeni: M. K. Perker
Yayın Koordinatörü: Mesud Ata
Editör: Başak Tan
Görsel Yönetmen: Sedat Gösterikli
Reklam ve Tanıtım Müdürü: Bilgen Ülgen

1. Baskı: Şubat 2018

ISBN: 978-605-2241-12-7

*İmtiyaz Sahipleri: Yelda Cumaloğlu, M. K. Perker
Karakarga Yayınları, Destek Yayınları'nın alt kuruluşudur.*

Yayıncı Sertifika No: 13226
Adres: Abdi İpekçi Cad. No 31/5
Nişantaşı / İstanbul
Tel: (0 212) 252 22 42
Fax: (0 212) 252 22 43

karakarga.com

info@karakarga.com

karakargayayinlari

karakargayayinlari

karakargayayin

Baskı: Deniz Matbaa Mücellit
Adres: Gümüşsuyu Cad. Odin İş Merkezi
Kat 2, B Blok, No 403, Topkapı - İstanbul
Tel: 0 212 613 30 06
Matbaa Sertifika No: 40200

İçindekiler

Öndeyiş.....	7
Portreler.....	11
Efsanevi Haydutlar Kraliçesi Phoolan Devi.....	13
Berta Cáceres Suikasti ve Çevreci Aktvizmin Geleceği.....	19
Komünist, Feminist, Ozan, Şaman: Chavela Vargas.....	28
Pakistan'ın Asi Kızı Sabeen Mahmud.....	35
Aydınlanmaya Giden Yolda Kadın Sabrı: Tenzin Palmo.....	40
Cinsel Devrimi Başlatan Sıradan Bir Tez ve Margaret Mead	46
Adele: Yapma Bir Pop Star mı? “Gerçek” Biri mi?.....	54
Sinema Tarihinin En Masumane Erotik Yıldızı Sylvia Kristel	61
Bu Dünyadan Bir Büyücü Geçti: Ursula K. Leguin	65
Dosyalar ve Makaleler	73
İranlı Kadınlar Rüzgarlarını Geri İstiyor!	75
Chola Kültür.....	86
Modanın Politikası.....	92
Sutyenin Tarihi.....	99
Antik Çağdan Günümüze En Acayip Diyetler	105
Plaza De Mayo Kadınlarının 40 Yılı.....	110
Yeni Güzellik Standartı Olarak “Cholita” Kızları	119
Cinsel Devrimin Kısa Tarihiçesi - Savaşma, Seviş!	127
Reşitliğin Tarihi	137
BBW Akımı ve Yepisyeni Fetiş	144
Kapitalizmin Yeni Fetişi “Fin-Dom”	149
Manitoba'nın Şeytanları	154

Saç Hırsızları Pirana Çetesi.....	161
Dağınık Bir Mevzu: Saç	168
Ünlü Tablolardaki “Fahişeler”	175
Popüler Kültürde Tecavüz Kültürü	182
Bir Kadın Distopyası Arabesk.....	190
Ayrımcılığın Tonları ve Ten Rengi Ticareti.....	199
Babanne İşi Graffiti: “Urban Knitting”	207
Vücut Modifikasyonları	212
Grotesk Bedenler, Algının Kapıları ve Karşı Oluş.....	219
Dakota Boru Hattına Karşı Dişil Direniş	227
Çocukluktan Kadınlığa, Birey Bilincine Geçiş: “Quinceañera”	234
Cadınızı Nasıl Yakardınız? Malleus Maleficarum.....	241
Arjantinli Genç Feministler Maço Şiddete Karşı	247

Öndeyiş

2008'de, yazarlığa adım atıp *yeniHarman* dergisinde yazılar yazmaya başladığımda kadın olmak da, yazar olmak da daha kolaydı. 10 yılda çok şey değişti. Aslında Doğu'yla Batı'nın arasında yalpalayıp durmanın zaman içinde onulmaz bir kadere dönüştüğü bu coğrafyada kadın olmanın kolaylığından bahsetmek, en basit tabiriyle fazla iyimserlikle açıklanabilir.

Ben çocukken bana ne okuduğum okullarda, ne bulunduğum çevrelerde ne de ailemde erkekle kadının aslında eşit olmadığı öğretildi. Böyle bir realitenin varlığından habersiz olarak büyüdüm ve her daim eşitliğe yürekten inandım. Ama hayat bizi baltalarıyla törpülerken, yüreğimizde taşıdığımız ülkenin duvarlarını da sıyrıp kanatmaktan geri durmuyor. Her şeyi değiştirirken, hiç kaçırmadan dosdoğru gözlerinizin içine bakıyor.

Dedim ya, 10 yılda çok şey değişti. 10 yıl önce İran'da mollaların yeri henüz sabitti ve tahtlarını sarsacak bir dizi ayaklanmaya sahne olmamıştı ülke. Masih Alinejad adlı bir kadın, yolsuzlukları yazdığı için ülkeden sürülmemiş ve kaçmak zorunda kaldığı İngiltere'de, İran'daki zorunlu başörtüsüne karşı bir direniş başlatmamıştı. Bugün 80 küsur yaşındaki kadınlar bile sopaların ucuna beyaz başörtüleri bağlıyor ve sokaklarda ısrarla zorunlu başörtüsüne direniyorsa, mollalar tarafından kestirilemeyen ve enteresan şekilde kendilerinin sebep olduğu bir dizi olay sayesinde bu.

Bundan 10 yıl önce, Bolivya Devlet Başkanı henüz koltuğa yeni yeni ısınyordu. Henüz yerini sabitlememiş, uluslararası sermayeye kafa tutmamış ve mensubu olduğu yerli soy Aymaraları ülkenin yeni soylu sınıfına çevirmemişti. Dolayısıyla Chola Kültürü hâlâ ayrımcılığın pençesinde sündürülmekteydi ve Aymara yerlileri gibi giyinmek hâlâ bir utanç meselesi idi. Ne Aymara halkına mensup süper modeller vardı piyasada, ne de Chola kadınları erkeklerle güreş tutuyordu.

10 yıl önce Chavela Vargas, sahnelere son dönüşünü yapmış, Soledad albümünü henüz çıkarmış, kendini ölüme hazırlamış ve bir şaman gibi ölüme yatacağı günün yaklaşmakta olduğunun bilinciyle, son izlerini bırakmaktaydı zamanın nankör çizelgesine. Geri geleceği güne kadar ziyaret edeceği

o bilinmez ülkenin karanlık kapılarında dolanmaktaydı. Ölümüne yürüyordu, daha vakti dolmamıştı ve her zaman olduğu gibi, dimdikti.

Ben yazarlığa yeni adım attığımda henüz Berta Cáceres öldürülmemişti. Şimdi olduğum yaşıyaydı ve ülkesinin ormanlarında, nehirlerinde özgürce dolaşıyor, yerlilerin koluna girip çok uluslu sermayenin dozerlerinin üstüne yürüyordu. Henüz ülkesinde darbe olmamış ve adı, insan hakları komisyonlarınca hayatı tehlikedekiler listesine alınmamıştı. Cáceres, öldürüleceğini bile bile, doğa katliamına meydan okumayı göze almamıştı henüz. 35 yaşındaydı ve kuşkusuz on yıldan daha uzun yaşayacağına inanıyordu.

10 yıl önce ne çocuk istismarı, ne enest ülkenin en irinli kangrenine dönüşmüştü; ne de tecavüz sistematik bir saldırı halini almıştı. Şort giymekten henüz çekinmiyor, geceleri toplu taşıma kullanırken, bugünkü kadar kâbuslara gark olmuyorduk. Çocuk tecavüzcüleri birer birer mahkemelerden salınırken, yurdun bazı köşeleri çeteler halinde özürülü çocuklara tecavüz eden azılı sapıklarla dolmamıştı henüz.

Suriye İç Savaşı çıkmamış ve Gezi olmamıştı. Maçka Parkı'nın ağaçları sökülmemiş, AKM perdelerini bilinmez bir geleceğe kapatmamış ve Emek Sineması talana yenilip yılların tanığı duvarlarını dozer muharebesinde kaybetmemişti. 10 yıl önce kadın olmak da, gidişata dair ses yükseltmek de daha kolaydı. 10 yıl önce, sadece kadın olduğunuz için sokakta saldırıya uğrama ihtimaliniz şimdikinden daha düşüktü. Ve 10 yıl boyunca tüm bunlar olurken, bir devrin kapanışına ve bir ülkenin kütürdeyerek köklerinden koparılışına tanıklık ettik biz de. Yazdık... Kadınların hikayesini ve kadınların var oluşunu yazdık.

Bu kapağın altında, 2008-2018 yılları arasında, çoğunlukla *Bayan Yanı* ve *yeniHarman* dergilerinde kaleme aldığım kadına ve kadın gerçekliğine dair seçme yazılar yer alıyor. Dünyanın hikayesi her gün suya yazılırken, bazı şeylerin nasıl değiştiğinin, bazı şeylerin nasıl değişmediğinin hikayesi bu. Kadınların hikayesi. Kız gibi durma diyenlere inat, kız gibi duranların, kız gibi direnenlerin hikayesi. Dillere destan bir var oluştu onlarınkisi.

Ezgi Aksoy
19 Şubat 2018
İstanbul

PORTRELER

EFANEVİ HAYDUTLAR KRALİÇESİ PHOOLAN DEVİ

11 yaşında kocaya satıldı

16 yaşında tacizci kocasını terk etti, kaçırıldı, tecavüze uğradı

18 yaşında çete lideri oldu

20 yaşında tutuklandı

31 yaşında politikaya atıldı

Evinin önünde öldürüldüğünde 38 yaşındaydı.

Takvimler 14 Şubat 1981'i gösteriyordu. Batı dünyası kırmızı kalpler ve peluşlu hediyelerle, sevgililer gününün heyecanından kendinden geçmişti. O tarihte 18 yaşında olan haydut lider Phoolan Devi ve çetesi polis kılığında, Hindistan'ın Behmai kasabasına giriş yaptı. Phoolan'ın gözleri intikam ateşiyle yanıyordu. Çünkü Behmai kasabasında, sevgilisi Vikram Mallah'ı da öldüren Shri Ram ve Lala Ram'ın çetesinin günler süren tecavüzüne maruz kalmıştı. Behmai'de dövülmüş, aşağılanmış, taciz edilmiş, tecavüze uğramış ve rehin tutulduğu kasabadan güç bela kaçabilmişti.

Alınan istihbarata göre Shri Ram ve Lala Ram bir düğün için Behmai'de bulunuyordu. Phoolan ve çetesi köyde bulunan tüm erkekleri evlerinden çıkarttı; kimini ayağından, kimini dizinden vurdu. Shri ve Lala Ram'ı soruyorlardı. Ancak kimse açığa etmedi. Bunun üzerine Phoolan'ın emriyle, üst kasta mensup 22 Behmaili erkek kurşuna dizildi. Söylendiğine göre bu erkeklerin Phoolan'ın kaçırılmasıyla ya da tecavüzüyle ilgisi yoktu. Ancak daha sonra Phoolan kalabalıktan iki kişiyi tanıdığını iddia edecekti. Bu katliam, Phoolan'ın erkeklerin suç dünyasında kabul ve saygı

gördüğü bir vaka olarak tarihe geçti. Phoolan artık “Haydutlar Kraliçesi” idi.

Efsane haydut Phoolan Devi, 1963’te dünyaya geldi. Doğduğu tarihlerde kadınlar pek değer görmüyordu; açıkçası insan yerine konduklarından bahsetmek zordu. Kadınların çığlıklarına önce diğer kadınlar yüz çeviriyordu. Erkekler bile dâhil oldukları kasta göre değerlendiriliyordu; Hindistan o yıllarda çok çetin bir sosyal yapıya sahipti. Nihayetinde bazı coğrafyalarda var olmak zordu; başlı başına bir işti. Ekilecek bir karış toprak yoktu belki; göz alabildiğince uzanan ölmüş kumla imtihan olunuyordu hayatlar. Su akmıyordu evlerden; kilometrelerce ötedeki kuyularda, çeşmelerde uyuyan mavi bir devdi su.

Phoolan’ın ailesi Mallah (kayıkçı) kastına mensuptu. Hindistan’daki kast sistemine göre aşağı kastlardan biriydi Mallahlar. Haliyle Phoolan’ın ailesi de geçim sıkıntısı çekiyordu. 11 yaşındayken babası tarafından uzakta yaşayan 33 yaşındaki bir adama eş diye satıldı Phoolan. Acıyla tanıştığında 11 yaşındaydı yani. Kocasını dövüyor, aşağılıyor, geceleri de tecavüz ediyordu. Phoolan’ın çığlıklarına kocasının annesi yüz çeviriyor, hiçbir şey söylemeden olanı biteni izliyordu. Bazı yerlerde kadınların çığlıklarına önce diğer kadınlar yüz çevirirdi zira.

Bazı yerlerde hayatın kendisi bir travmaydı. Acı, su ve ekmek gibi hayatın içindeydi. Bazen su ve ekmekten daha çok. Bazen her şeyden çok. Dünya adil değildi, hiçbir zaman da olmamıştı; bazı yerlerde çok daha aşıkardı böyle gerçekler. Bazı yerlerde çocuk olmuyordu insanlar; özellikle de kızlar. Bazı yerlerde insanlar düş bile kurmaya çekiniyordu, hele de kızlar. Ah o küçük kadınlar! Bazı yerlerde doğan kadınlar dünyayı değiştiriyordu; bazı yerlerde doğanlar ise sadece kendi kaderlerini. Üstelik bazı yerlerde bu, dünyayı değiştirmekten daha zordu!

Daysu Sundari (Güzel Haydut)

Phoolan, Haydutlar Kraliçesi olduktan sonra zaman zaman sürdüğü kırmızı ruju ve kırmızı ojeleriyle dikkat çekiyordu. Boyunda biten kısa saçlarına her zaman intikamını simgeleyen kırmızı bir bandana takıyordu. Asker ceketi, dar pantolon ve fermuarlı botlar giyiyordu. Zamanı için önemli bir pop ikon olmuştu. Halk ona “daysu sundari” (güzel haydut) diyordu. Kendisine sonsuz destek veren Hindistan basını zaman zaman Phoolan’ı beyaz tenli ve mavi gözlü bir kadın olarak tasvir etse de, Phoolan her Hintli kadın gibi kömür gözlü ve bir hayli kavruk tenliydi. Ayrıca çetesiyle beraber sadece üst kastları soydukları ve üst kastlardan adamları kaçırıp fidye istedikleri, alt kastlara ve mağdur kadınlara yardım ettikleri anlatılıyordu. Phoolan Devi bir halk kahramanı olmuştu artık. Ama bu yere gelmesi hiç de kolay olmamıştı.

Kocasından kaçtıktan sonra bir süre kuzeninin yanında kaldı Phoolan. Kocasından kaçan bir kadın, o yıllarda kırsal Hindistan’da görüldük şey değildi. Phoolan gittiği her yerde sözlü tacize ve şiddete maruz kalıyordu. Bir ara hırsızlık yaptığı gerekçesi ile tutuklandı. İçeride tecavüze uğramıştı. Korkup babasının evine sığındı. Ancak buradan, kefaletini ödeyen Babu Gujar’ın çetesi tarafından kaçırıldı. Bazı kaynaklara göre, 16 yaşındayken kaçırıldığı bu çete tarafından kendisine tecavüz ediliyordu. Ancak çete üyeleri içinde biri vardı ki, bu zulme sessiz kalamadı ve Phoolan’ı taciz eden çete liderini öldürdü. O adam Vikram Mallah’tı ve çetenin yeni lideri olmuştu.

Mensubu olduğu aşağı kasta ve kadın olmasına aldırmadan, kendisine insan muamelesi yapmayan her erkekle çata çat çatışan Phoolan Devi, hayatında ilk defa bir erkek tarafından saygı görüyordu. Vikram Mallah, Phoolan’a tüfek kullanmasını, kavga etmesini ve suç dünyasının kurallarını öğretti. Artık hep beraberdiler